

Specialebeskrivelse og faglig profil for Anæstesiologi

Til brug ved ansøgning om hoveduddannelse i specialet

DASAIM 2013

Specialebeskrivelse for anæstesiologi

Anæstesiologi omfatter anæstesi, analgesi, sedation samt monitorering og understøttelse af livsvigtige funktioner, specielt respiration, kredsløbsfunktion, homeostase og ernæring.

Anæstesiologi er et tværgående klinisk speciale, som indeholder følgende fire funktionsområder:

1. Anæstesi og perioperativ medicin
2. Intensiv medicin
3. Smertebehandling
4. Akut-, traume- og præhospitalsmedicin

Der er ansat ca. 1200 læger i anæstesiologi Danmark, heraf omkring 700 speciallæger. De fleste af anæstesiologerne er ansat på hospitaler med funktion enten bredt inden for specialet eller knyttet til specifikke operative specialer eller et af anæstesiologiens funktionsområder. Et fåtal fungerer uden for hospitalssektoren som privat praktiserende speciallæger på fuld tid.

Anæstesi og perioperativ medicin

Anæstesi og perioperativ medicin omfatter bedøvelse og varetagelse af patienten før, under og efter operation eller undersøgelse.

Udviklingen går i retning af tættere samarbejde og dialog med kirurgerne om såvel det enkelte patientforløb som forsknings- og udviklingsinitiativer for varetagelse af typiske patientkategorier.

Intensiv medicin

Intensiv medicin omfatter multidisciplinær, diagnostik, behandling og pleje af patienter med potentielt reversible svigt af et eller flere organsystemer. Der skelnes mellem flere typer af intensive afdelinger:

- Multidisciplinær intensiv afdeling, som modtager patienter fra flere grundspecialer.
- Monodisciplinær intensiv afdeling, som er indrettet til en speciel kategori af patienter, f.eks. pædiatri, thorax- og neurokirurgi.

Multidisciplinær intensiv medicin har i Danmark altid hørt til specialet anæstesiologi, hvorimod dette i udlandet flere steder varetages af andre specialer.

Smertebehandling

Smertebehandling omfatter diagnostik og behandling af patienter med akutte og langvarige/kroniske smertetilstande herunder også palliation.

- Akutte smerter
- Smertetilstande som led i kræftsygdom/maligne smertetilstande
- Langvarige/kroniske ikke-maligne smertetilstande

I Danmark omfatter begrebet 'akutte smerter' ikke de postoperative smerter, fordi de ses som en integreret del af den perioperative håndtering af patienter. De fleste anæstesiaafdelinger i Danmark deltager i behandling af akutte smerter og cancersmerter. Enkelte steder findes egentlige tværfaglige smerteklinikker, som tager sig af de mere komplicerede ikke-maligne kroniske smertetilstande, ofte i et tværfagligt samarbejde med andre specialer og faggrupper.

Akut-, traume- og præhospitalsmedicin

Akut-, traume- og præhospitalsmedicin omfatter multidisciplinær primær varetagelse og transport af patienter med akut livstruende tilstand som følge af sygdom eller traume samt deltagelse i katastrofemedicinsk organisation. Den anæstesiologiske funktion vedr. akut-, traume- og præhospitalsmedicin findes inden for flere områder:

- Akut medicin i hospitalet: varetagelse af patienter med akut livstruende tilstand som følge af sygdom eller ulykkestilfælde samt hjertestop- og akut service på hospitalets afdelinger.
- Præhospitalsmedicin: f.eks. lægeambulancer, en del af et lægehold eller udrykningsteams ved større ulykker og katastrofer.
- Katastrofeberedskab: koordination, organisation og udvikling af beredskabsplaner, beredskabsøvelser, m.m.

Enkelte steder i landet findes egentlige traumecentre. Udviklingen inden for akut-, traume- og præhospitalsmedicin går i retning af standardisering af behandlingsindsatsen samt tidlig præhospital intervention og forebyggelse af senfølger.

Forskning

Inden for forskningen går tendensen i retning af, at forskerne organiserer sig i større forskergrupper. Siden år 1999 har anæstesiologien haft en Cochrane gruppe, som laver systematiske reviews af klinisk forskning.

Kvalitetssikring

På kvalitetssikringsområdet er indsatsen især rettet mod sikkerhed af medicinsk teknisk udstyr og mod systematisk indsamling af data vedrørende risiko og komplikationer ved anæstesi. Der har siden 1972 været en klinisk database for patienter med nedsat kolinesterase. Derudover findes en database for malign hypertermi, en anæstesiologisk allergi database, og dansk anæstesi database. Udviklingen går i retning af etablering af større databaser til indsamling af data om patientkategorier bredt for at afdække komplikationsfrekvenser og risiko ved anæstesi.

Uddannelse

Anæstesiologi er primært en postgraduat disciplin, men er tiltagende repræsenteret i den prægraduate uddannelse, specielt inden for faget akut medicin.

Anæstesiologi har en lang tradition for specifik uddannelse i faget, fra målrettet oplæring i start af introduktionsstilling til refleksiv praksis i i hele uddannelsesforløbet.

Speciallægeuddannelsen er forankret i DASAIM og dettes videreuddannelsesudvalg, der udarbejder og reviderer målbeskrivelser, kompetencevurderingsredskaber og varetager de obligatoriske specialespecifikke kurser. Postgraduat uddannelse efter speciallægeanerkendelse planlægges af speciallægen i samarbejde med vedkommendes ansættelsessted.

Efteruddannelse

I Skandinavien findes fem formaliserede efteruddannelser, en indenfor intensiv medicin, smertebehandling, børneanæstesi, obstetrisk anæstesi og præhospital beredskab. Disse uddannelser er 2-årige og varetages af Scandinavian Society of Anaesthesiology and Intensive Care Medicine, SSAI. Derudover findes visse europæiske diplomuddannelser indenfor forskellige områder af anæstesiologien.

Faglig profil

Den faglige profil angiver de områder og kompetencer, der er væsentlige for en læge, der stiler mod specialet Anæstesiologi.

Profilen er:

- hjælp til ansøgeren i at skrive en struktureret ansøgning til hoveduddannelsesstilling
- ansættelsesudvalgets arbejdsrapport forud for indkaldelse af ansøgere til ansættelsessamtale til hoveduddannelsesstilling

Profilen angiver områder, der anses for væsentlige for anæstesiologi, Ansøgere til hoveduddannelsesstilling skal som minimum have opnået kompetencer svarende til introduktionsstillingsniveau og profilen beskriver derfor kompetencer, der kan anbefales udover de der opnås i introduktionsuddannelsen. Det er ansættelsesudvalgets afgørelse om en given kompetence er opfyldt.

I ansøgningen kan medtages andre kvalifikationer og erfaringer end de i profilen nævnte. Det anæstesiologiske speciale bygger på alle syv lægeroller. Ansøgere med dokumenterede kompetencer indenfor alle roller prioriteres højest.

Medicinsk ekspert/lægefaglig

- Anæstesiologisk erfaring udover sv.t. introduktionsuddannelsens krav/kompetencer
- Tekniske færdigheder, udover de krævede i introduktionsuddannelsen. Færdighederne/kompetencerne skal være beskrevet og dokumenterede.
- Faglig teoretisk viden og evne til at opøve/udbygge denne (selvstudie i dagligdagen, f.eks. læringsrapport, og specialerelevante kurser)

Kommunikation

- Viden og erfaring med kommunikation med patienter og pårørende, f.eks. kursus i den svære samtale
- Udarbejdelse og implementering af vejledninger/instrukser, - på afdelingsniveau, nationalt, internationalt
- Afholdelse af foredrag/postere i videnskabeligt selskab/på kongres, - nationalt eller internationalt

Samarbejder

- Initiativer til registrering/optimering af teamfunktion
- Erfaring fra ansættelser/aktiviteter/projekter hvor tæt samarbejde er en nødvendighed/forudsætning
- Deltage i opbygning af lokale/regionale/nationale/internationale netværk/samarbejdsgrupper

Leder/administrator/Organisator

- Erfaring fra aktiv deltagelse i yngre lægeråd, videreuddannelsesråd, tillidsmandsarbejde
- Aktiviteter som uddannelsesassisterende yngre læge/skemaplanlægger
- Viden/erfaring vedr. konfliktløsning f.eks. kursus
- Erfaring med projektledelse/implementering af projekter
- Investigator på multicenterundersøgelser
- Erfaring fra patientsikkerheds arbejde

Sundhedsfremme

- Aktiv deltagelse i organisationer/projekter, der fokuserer på sundhedsfremmende tiltag overfor f.eks. fedme, trafikulykker, rygning, alkohol mm.
- Sundhedsfremmende aktiviteter/profylaktiske tiltag
- Rådgivning af patienterne, herunder sikre informationer om fordele og ulemper ved behandlingen
- Varetagelse af patientuddannelse

Akademiker/forsker og underviser

- Selvstændig gennemførelse af/eller deltagelse i videnskabelige undersøgelser, offentliggørelse/fremlæggelse af videnskabelige undersøgelser i form af artikler,
- Aktiv opsøgning af ny viden og videregivelse/implementering af denne
- Aktiv deltagelse i kvalitetsforbedrende tiltag i behandlingen af patienterne, samt af afdelingens ressourceudnyttelse
- Formaliseret undervisning af sundhedsfagligt personale, - gerne i forskellige emner
- Videregivelse af egen viden og færdigheder i dagligdagen
- Vejledning og supervision af lægestuderende og yngre læger

Professionel

- Udarbejder læringsplaner/rapporter for ansættelser udover introduktionsuddannelsen
- Uddrager konstruktiv læring af utilsigtede hændelser/fejl og formidler dette i afdelingen, medvirker aktivt til implementering af tiltag, sådan at fejl udgås

DASAIM's uddannelsesudvalg

November 2013